

PATVIRTINTA
Skuodo Pranciškaus Žadeikio
gimnazijos direktorės
2013 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr.1V-67

SKUODO PRANCIŠKAUS ŽADEIKIO GIMNAZIJA Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija

ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I.ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKĄ REGLAMENTUOJANTYS TEISĖS AKTAI (SU KOMENTARAIŠ)

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 21 straipsnio 3 dalis (Žin., 1991, Nr. [23-593](#); 2011, Nr. [38-1804](#))

(Specialioji pagalba mokiniui, kuriam jos reikia, teikiama mokykloje. Jam teikiamos žodinės kalbos vertimo į gestų kalbą, teksto skaitymo ir konspektavimo bei kitos paslaugos, didinančios gdomosi prieinamumą. Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras).

Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymas (Žin., 2007, Nr. [80-3214](#); 2010, Nr. [157-7969](#)) vartojamas sąvokas

(Mokyklos vaiko gerovės komisijos (toliau – Komisija) paskirtis – organizuoti ir koordinuoti prevencinį darbą, švietimo pagalbos teikimą, saugios ir palankios vaiko ugdymui aplinkos kūrimą, švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atlikti mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlikti kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas).

Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (2011-07-08, Nr. V-1228, Ž in., Nr. 92-4395)

(Praplėstas specialiosios pedagoginės pagalbos teikimas. Pagalba teikiama visų tipų mokyklose. Į Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašą integruota Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo specialiųjų poreikių ikimokyklinio amžiaus vaikams namuose tvarka).

Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašas (2011-07-08, Nr. V-1229, Ž in., 2011, Nr. 92-4396)

(Dokumentas apibrėžia specialiosios pagalbos tikslą, už davinius, gavėjus, teikėjus ir teikėjų funkcijas, specialiosios pagalbos organizavimą, pagalbos tiekėjų kvalifikacinius reikalavimus).

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos Aprašas (Švietimo ir mokslo ministro 2011-07-21 įsakymas Nr. V-1393)

(Socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – padėti tėvams (globėjams, rūpintojams), kad būtų įgyvendinta vaiko teisė į mokslą, už tikrinti jo saugumą mokykloje: išsiaiškinti ir šalinti priežastis,

dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti, sugražinti į mokyklą ją palikusius mokinius, padėti vaikui pasirinkti mokyklą pagal protines ir fizines galias ir joje adaptuotis. Socialinių pedagogų etatų skaičius priklauso nuo mokinių skaičiaus, mokyklos tipo ir paskirties.

Etatų normatyvus nustato mokyklų, švietimo pagalbos ar kitų įstaigų savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija).

Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazijos direktoriaus įsakymai

socialinės pedagogės 2005- 12- 09 Nr. 1V- 17, mokytojo padėjėjo 2006- 09- 08 Nr. 1V- 04, mokytojo 2010- 02- 05, pavaduotojos ugdymui 2010- 09- 01 Nr. 1V- 1, psichologės 2012- 09- 28 Nr. 1V- 123.

II. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) nustato pagalbos mokiniams teikimo tikslus, uždavinius, principus, formas, rūšis, gavėjus, teikėjus bei švietimo pagalbos organizavimą.

2.Švietimo pagalba mokiniui- tai gimnazijos darbuotojų (pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūros specialisto, klasės auklėtojų, mokytojų, mokytojo padėjėjų ir gimnazijos vadovų) veikla, susijusi su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu, leidžianti didinti ugdymo(-si) veiksmingumą.

3.Švietimo pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi gimnazijoje, sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui gimnazijoje.

III. PAGRINDINIAI PRINCIPAI IR UŽDAVINIAI

Principai:

4.Decentralizacija- šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;

5. Lygios galimybes – kiekvienam mokiniui laiduojamas Pagalbos prieinamumas.

6.Visuotinumumas – pagalba teikiama visiems mokyklos mokiniams, kuriems jos reikia.

7.Kompleksiškumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (informacine, psichologine, specialiąja pedagogine ir specialiąja pagalba, sveikatos priežiūra mokykloje bei kt.).

8.Veiksmingumas – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais;

9. Individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio problemas.

Uždaviniai :

10.Užtikrinti mokinių saugumą gimnazijoje;

11.Šalinti pamokų nelankymo priežastis;

12.Kartu su tėvais (globėjais) padėti vaikui pasirinkti ugdymo (si) programą bei pasirengimo profesijai įstaigą pagal gabumus ir poreikius;

13.Sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui (si).

14. Padėti mokiniams adaptuotis gimnazijoje;
15. Teikti reikalingą psichologinę, socialinę pedagoginę pagalbą.

IV. PEDAGOGINĖS IR PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO STRUKTŪRA

16. Mokykloje veikia 6 lygmenų pedagoginės ir psichologinės pagalbos teikimo mokiniui struktūra.

17. Pirmasis lygmuo. Klasių vadovai ir dalykų mokytojai.

17.1. Klasės auklėtojų pareiga – teikti pirminę specialiąją pedagoginę ir psichologinę pagalbą auklėtiniui arčiausiai jo esančioje aplinkoje.

17.2. Klasių auklėtojai:

- rūpinasi mokinių asmenybės ir socialine branda, ugdymu (si);
- buria klasėje dirbančius mokytojus ir kitus specialistus klasės mokinių ugdymui;
- stengiasi pažinti mokinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus;
- domisi mokinių sveikata, saugumu, puoselėja sveiką gyvenseną; padeda mokiniams formuoti vertybines nuostatas;
- teikia tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko elgesį, ugdymosi rezultatus, stebi lankomumą;
- suteikia auklėtiniui reikiamą pagalbą, jei vaikas patyrė smurtą, prievartą;
- susipažinęs su situacija, nukreipia mokinį pas specialistus.

17.3. Dalykų mokytojai specialiųjų poreikių mokinių ugdymui pritaiko dalykų bendrąsias programas, atsižvelgdami į mokinio gebėjimus ir galias bei komisijos rekomendacijas.

17.4. Mokytojo padėjėja mokiniams, kuriems komisijos nuomone reikalinga, teikia pagalbą pamokas;

17.5. Mokytojai per direkcijos tarybos posėdį pateikia išsamią informaciją apie specialiųjų ugdymo (si) poreikių mokinių programų pritaikymą;

17.6. Mažiausiai vieną kartą per pusmetį metodinės grupės dalijasi patirtimi dėl specialiųjų mokymo būdų mokiniams pritaikymo ir programų keitimo.

17.7. Dalykų mokytojai teikia mokiniams individualias ar grupines konsultacijas pagal sudarytą konsultacinių valandų grafiką.

18. Pamokų, skiriamų mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti, naudojimas:

18.1. Pamokos, skiriamos mokinių ugdymo (si) poreikiams tenkinti, naudojamos pasirenkamiesiems dalykams, dalykų moduliams; ugdymo diferencijavimui – darbui su gabiaisiais ir turinčiais mokymosi sunkumų mokiniais, konsultacijoms, ilgalaikiams projektams.

18.2. Pamokos skiriamos atsižvelgiant į mokinių poreikį, gimnazijos tradicijas, turimas lėšas.

18.3. Trumpalaikių konsultacijų trukmė - 1 mėn.

18.4. Maksimalus mokinių skaičius laikinojoje grupėje per konsultaciją - 20 mokinių.

18.5. Už mokymosi pagalbos teikimo organizavimą atsakinga gimnazijos soc. pedagogė

I. Momkienė.

18.6. Mokymosi pagalba teikiama mokiniui :

- * kai mokinys iš mokomojo dalyko atsiskaitomojo darbo gauna du nepatenkinamus pažymius iš eilės;
- * jei mokinys dėl ligos nelankė mokyklos 3 savaites ir daugiau;
- * kai jis yra " ribinis " t.y. turi vieną pažymį 4, ar 5, ar 6;
- * kai jis ruošiasi konkursams ar olimpiadoms;

* kai jis rengia ilgalaikį projektinį darbą.

18.7. Konsultacijos skyrimo tvarka :

* pirminę konsultaciją teikia dalyko mokytojas;

e. dienyne informuoja apie tai mokinio tėvus (globėjus) ir konsultaciją organizuojantį mokytoją;

* klasės auklėtojai atsakingi už auklėtinių konsultacijų lankymą;

* konsultacijos fiksuojamos e. dienyne.

19. Antras lygmuo. Pavaduotojas ugdymui.

19.1. Jo pareiga – nustatyti, kokia pagalba mokiniui reikalinga, tikslinga, atlieka prevencinį darbą.

19.2. Pavaduotojas ugdymui:

■ gavęs informaciją iš auklėtojų, operatyviai sprendžia problemą;

■ surenka komandą ir sprendžia, kokia pagalba mokiniui tinkamiausia.

20. Trečias lygmuo. Specialistų pagalba.

20.1. Psichologas: psichologinė pagalba – mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant, gabių mokinių įvertinimas, mokinių ir jų tėvų konsultavimas profesijos pasirinkimo klausimais. Psichologinė pagalba teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, prašo mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai (gavę tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą), prašo Vaiko teisių apsaugos tarnyba, jeigu tėvai nesirūpina vaiku;

20.2. Socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą gimnazijoje: šalinti priežastis, dėl kurių vaikas negali lankyti gimnazijos ar vengia tai daryti, padėti mokiniui adaptuotis gimnazijoje, teikti reikalingas socialines pedagogines paslaugas, formuoti socialinius įgūdžius. Socialinis pedagogas koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą gimnazijoje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės auklėtojo ar mokytojo kompetencijos.

20.3. Sveikatos priežiūros gimnazijoje paskirtis – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą, aktyviai bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais). Sveikatos priežiūrą vykdo sveikatos priežiūros specialistas.

20.4. Mokytojo padėjėja padeda mokiniui orientuotis aplinkoje, susijusioje su ugdymu (si), mokykloje ir už jos ribų. Bendradarbiaudamas su mokytoju ir kitais su mokiniu dirbančiais specialistais, numato ugdymo tikslų ir uždavinių pasiekimo būdus bei pagalbos mokiniui teikimo metodus ir juos taiko. Padeda mokytojui parengti ir/ar pritaikyti mokiniui reikalingą mokomąją medžiagą.

20.5. Gimnazijoje specialiųjų poreikių moksleiviams pagalbą teikia šie specialistai:

- Socialinė pedagogė Ingrida Momkienė
- Psichologė Karolina Jatautaitė
- Mokytojo padėjėja Vilma Vaškienė

21. Ketvirtas lygmuo. Klasių vadovų metodinė grupė.

21.1. Šiame lygmenyje veikia klasių vadovų metodinė grupė, kurios paskirtis- aiškintis netinkamo elgesio, nesimokymo priežastis ir ieškoti galimybių koreguoti vaiko elgesį, pastiprinti vaiką, kelti motyvaciją, stebėti mokinių lankomumą, tirti mokinių mokyklos nelankymo priežastis, bendrauti su šeima ir šalinti mokyklos nelankymo priežastis.

22. Penktas lygmuo. Darbas komisijose.

22.1. Vaiko gerovės komisija -įvertina vaikų specialiuosius ugdymo poreikius, teikia

rekomendacijas su vaiku dirbančiam pedagogui bei tėvams (globėjams, rūpintojams), tiria, kaupia duomenis, analizuoja situaciją, dirba konsultacinį darbą.

22.2. Analizuoja vaikų ugdymosi poreikius, problemas ir jų priežastis, nustato švietimo pagalbos priemonių prioritetus, kryptis, teikimo formą; rūpinasi, kad kuo anksčiau būtų aptinkami pavojai, susiję su vaikų saugumu mokykloje, saugios ugdymosi aplinkos mokykloje kūrimu, vaikų atskirties mažinimu mokykloje; nagrinėja mokinių nenoro lankyti mokyklą, mokyklos nelankymo, baimių eiti į mokyklą, nesėkmingo mokymosi priežastis.

23. Šeštas lygmuo. Darbas tarybose.

23.1. Paskirtis – telkti gimnazijos komandą vaikų ugdymo kokybei garantuoti. Šiame lygmenyje veikia direkcinė, mokytojų ir mokyklos tarybos.

23.2. Direkcinė taryba – analizuoja mokinių ugdymo, mokyklos veiklos klausimus, gabiųjų ir specialiųjų poreikių mokinių ugdymo klausimus. Direkcinėje taryboje išimties tvarka svarstomi ypatingi prevenciniai atvejai, bendradarbiauja su teisėsaugos, teisėtvarkos institucijomis, pedagogine psichologine tarnyba.

23.3. Mokytojų taryba – analizuoja ir vertina mokinių ugdymosi rezultatus ir daromą pažangą, svarsto darbo su nemotyvuotais ir nepažangiais mokiniais problemas, rūpinasi gabiųjų mokinių ugdymu, analizuoja teikiamos pedagoginės ir psichologinės pagalbos vaikui kokybę.

23.4. Mokyklos taryba – sprendžia ypatingus pagalbos teikimo mokiniui atvejus.

V. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

24. Švietimo pagalbos gavėjai gimnazijos mokiniai.

25. Švietimo pagalbos formos:

25.1. individualus darbas su mokiniu (gabių mokinių skatinimas bei ruošimas dalyvauti olimpiadose bei konkursuose, darbas su jais; klasės auklėtojų, mokytojų, gimnazijos vadovų pokalbiai, psichologo ir socialinio pedagogo konsultacijos, tyrimai);

25.2. darbas su grupe – grupinės konsultacijos (psichologo, socialinio pedagogo), klasės valandėlės, ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas, profesinis konsultavimas bei informavimas, grupinis darbas su gabiais mokiniais, grupiniai psichologiniai ar sociologiniai tyrimai;

25.3. darbas su mokinio šeima – pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymo (-si) procesui, pasirenkant mokymosi lygius, būsimą profesiją, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir gimnazijos bendradarbiavimo stiprinimas;

25.4. darbas su gimnazijos bendruomene – saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas;

25.5. darbas su socialiniais partneriais.

26. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:

26.1. konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save ar pasirinkti profesiją;

26.2. ugdymo diferencijavimas mokiniui ir mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių tiek mokymosi problemų turinčių mokinių ugdymui;

26.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas – ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, sveikos gyvensenos įgūdžiai;

26.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

26.5. nusikalstamumo, gimnazijos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;

26.6. pagalbos komandos telkimas gimnazijoje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

VI. RYŠIAI TARP PEDAGOGINĖS IR PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO LYGMENŲ

27. Ryšiai tarp pagalbos vaikui lygmenų mokykloje palaikomi bendradarbiavimo pagrindu.

28. Gimnazija palaiko ryšius ir su ne gimnazijoje esančiomis pagalbos vaikui institucijomis: vaiko teisių tarnyba, pedagoginės ir psichologinės pagalbos tarnyba, nepilnamečių reikalų inspekcija, kitomis instancijomis.

29. Visais atvejais, esant sudėtingiems, ypač socialinės raidos sutrikimams, visi struktūroje nurodyti lygmenys bendradarbiauja su kitomis institucijomis, besirūpinančiomis vaikais.